

Sygn. akt II Ka 103/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Jerzy Pałka

Sędziowie: SSO Michał Pieńkowski

SSO Artur Bobiński (spr.)

Protokolant : Marlena Achcińska

przy udziale oskarżyciela prywatnego M. K.

po rozpoznaniu w dniu 8maja 2014 r.

sprawy **J. C.**

oskarżonego z art. 212§2 kk i in.

na skutek apelacji pełnomocnika oskarżyciela prywatnego i oskarżyciela prywatnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Przasnyszu

z dnia 4 listopada 2013 r. sygn. akt. II K442/13

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, uznając apelacje oskarżyciela prywatnego i jego pełnomocnika za oczywiście bezzasadne;

II. zasądza od oskarżyciela prywatnego M. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (sto) złotych tytułem opłaty i obciąża go wydatkami za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 (dwadzieścia) zł.

Sygn. akt II Ka 103/14

UZASADNIENIE

J. C. został oskarżony o to, że:

I. W dniach od 14 do 22 sierpnia 2012 r. w P., działając w warunkach przestępstwa ciągłego, zniesławił M. K., w ten sposób, że w Dzienniku (...)nr 33 z dnia 14-21 sierpnia 2012 roku w artykule „ J. C.: podstępem przejmują grunty, czujemy się nękani” oraz w Tygodniku w P. nr 34 z dnia 21 sierpnia 2012 roku w artykule „ Mafia, która chce mi zabrać ziemię” pomówił M. K., że jako były wójt gminy D. wchodzi w skład zorganizowanej grupy przestępczej, która podstępem przejmuje grunty i majątki, w tym majątek C. w gminie C.,

tj. o czyn z art. 212 § 2 kk w zw. z art. 12 kk.

Sąd Rejonowy w Przasnyszu w wyroku z dnia 4 listopada 2013 r.:

I. uniewinnił J. C. od zarzutu popełnienia czynu z art. 212 § 2 kk.

II. kosztami procesu obciążył oskarżyciela prywatnego M. K.

III. zasądził od oskarżyciela prywatnego M. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 200 (dwieście) złotych tytułem opłaty sądowej.

Powyższy wyrok na podstawie art. 444 kpk i art. 425 kpk w całości **apelacją** na niekorzyść oskarżonego zaskarżył oskarżyciel prywatny M. K..

Wyrokowi temu zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego:

I. art. 41 § 1 kpk polegające na niewyłączeniu się sędziego orzekającego z własnej inicjatywy w przypadku, gdy zaistniały przesłanki przewidziane w art. 41 § 1 kpk;

II. art. 167 kpk w zw. z art. 366 § 1 kpk polegające na nieprzeprowadzeniu dowodu z urzędu w postaci przesłuchania świadka A. S. i G. H. na okoliczność przeprowadzenia wywiadów z J. C. i ich autoryzacji;

III. art. 7 kpk w zw. z art. 391 kpk polegające na ustaleniu stanu faktycznego na podstawie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, polegającej na pominięciu dowodu z cytowanych wypowiedzi z artykułów prasowych, stanowiących przedmiot niniejszego postępowania oraz z wyjaśnień oskarżonego złożonych na rozprawie potwierdzających, że zniesławienia znajdują się w cytowanych wypowiedziach J. C. i dowolnym doborze w ogólnym powołaniu się na całość materiału dowodowego bez wskazania, który konkretnie dowód potwierdza dana okoliczność;

IV. art. 4 kpk, art. 7 kpk, art. 410 kpk i art. 424 § 1 kpk, polegające na ustaleniu okoliczności stanu faktycznego na podstawie materiału dowodowego, który nie jest kompletny, a brak jest umotywowanego stanowiska Sądu dla takiego postępowania.

W konkluzji oskarżyciel prywatny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania innemu sądowi rejonowemu wyznaczonemu przez sąd.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacje oskarżyciela prywatnego i jego pełnomocnika są niezasadna w stopniu oczywistym i nie została uwzględniona.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy ustosunkuje się do zarzutów zawartych w apelacji oskarżyciela prywatnego.

Zarzut naruszenia art. 41§1 kpk należy uznać za oczywiście bezzasadny. Podstawą wyłączenia się sędziego referenta, zdaniem skarżącego M. K. miały być fakt sporządzania aktów notarialnych przez oskarżonego J. C., w kancelarii notarialnej żony sędziego. Zdaniem Sądu brak jest jakichkolwiek podstaw by była to przesłanka uzasadniająca złożenie oświadczenia o wyłączeniu się sędziego od rozpoznania niniejszej sprawy. Nawet gdyby przyjąć, że sędzia referent niniejszej sprawy miał wiedzę, że jedna ze stron niniejszego postępowania korzystała czasami w bardzo odległej przeszłości z usług kancelarii notarialnej jego żony, nie stanowi to okoliczności dającej podstawę do złożenia oświadczenia o wyłączeniu od rozpoznawania sprawy. Jeden z aktów notarialnych, na który powołuje się skarżący został sporządzony 19 lat temu, poświadczenie wzorów podpisu dotyczą lat 2006r., 2007, zaś 3 pozostałe akty notarialne, w których nawet nie występuje osoba oskarżonego J. C., dotyczą lipca 2012r. Podstawą żądania wyłączenia, jak trafnie podnosi w swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy, są trwałe powiązania sędziego ze stroną albo jej pełnomocnikiem typu przyjaźń wrogość zbieżność lub rozbieżność interesów (patrz postanowienie z dnia 11.04.1980r. VIKR 55/80 OSPIKA 1-2/1982 poz. 11). Należy pamiętać, że sporadyczne kontakty na linii stricte zawodowej tj. usługodawca (notariusz A. K.) i usługobiorca (oskarżony w niniejszej sprawie J. C.) nie powodują konieczności wyłączenia sędziego. Przeciwnie rozumowanie doprowadzić mogłoby do sytuacji absurdalnych, w realiach lokalnych środowisk miast powiatowych. Trudno również wymagać od sędziego referenta i od jego żony by informowali się wzajemnie z jednej strony o osobach podsądnych, a z drugiej strony o osobach klientów kancelarii notarialnej. Natomiast w sprawie IIW357/13 sędzia referent zanegował w oświadczeniu znajomości z J. C., wniósł o

wyłaczenie od jej rozpoznawania, kierując się co wynika z uzasadnienia, dobrem wymiaru sprawiedliwości, bogatszy o doświadczenia i zarzuty podnoszone w niniejszej sprawie. Takie działanie w sprawie IIW 357/13 było nacechowane zbyt formalistycznym podejściem do postawy prezentowanej przez skonfliktowane strony.

Zarzut naruszenia art. 167 kpk jest również nietrafny. Kontrola instancyjna nie wykazała by Sąd Rejonowy dopuścił się uchybień o których mowa w zażaleniu pokrzywdzonej. Uwadze skarżącego M. K. umknął fakt, że w polskiej procedurze karnej obowiązuje zasada kontrydiktoryjności i to na stronach postępowania ciąży obowiązek zgłaszania wniosków dowodowych co wprost wynika z treści art. 167 kpk. Skarżący korzystający z pomocy profesjonalnego pełnomocnika nie wnioskował do dopuszczenie dowodu z zeznań świadków. Nie zgłaszał żadnych wniosków dowodowych w zakresie autoryzacji wypowiedzi zawartych w artykułach. Sąd Rejonowy z urzędu nie był zobligowany do prowadzenia postępowania dowodowego, skoro strony o to nie wnosiły i miał podstawy uznać, że sprawa dojrzała do rozstrzygnięcia w oparciu o przedstawione przez strony dowody.

Rozważyć w końcu należy zarzutu obrazy przepisów postępowania art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art.391 366 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. przez pominięcie dowodu z cytowanych artykułów prasowych oraz wyjaśnień oskarżonego. Analiza całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego jak i pisemnych motywów wyroku Sądu Rejonowego dokonana w kontekście tak sformułowanych podstaw odwoławczych prowadzi do wniosku, iż Sąd I instancji nie naruszając reguł rzetelnego procesu sformułowanych w art. 7 k.p.k., ocenił zebrany materiał dowodowy, przyjmując za podstawę orzeczenia, zgodnie z art. 410 k.p.k. całokształt okoliczności ujawnionych na rozprawie głównej. Sąd Rejonowy poddał rzeczowej, wnikliwej i obiektywnej analizie wszystkie zgromadzone w sprawie dowody. Przeprowadzone dowody ocenił swobodnie z zachowaniem reguł określonych w art. 7 k.p.k. Następnie na podstawie tej oceny dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wyprowadził właściwe wnioski w przedmiocie winy i prawno-karnej oceny zachowania oskarżonego.

Nie sposób jest też dopatrzeć się w zaskarżonym orzeczeniu naruszenia normy zawartej w art. 4 k.p.k. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy oparł wyrok na okolicznościach ujawnionych w toku rozprawy głównej i nie pominął żadnej z okoliczności tak korzystnej, jak i niekorzystnej dla oskarżonego. Na k. 205 Sąd Rejonowy ujawnił kserokopie artykułów prasowych.

Zarzut naruszenia przepisu art. 410 k.p.k. także uzasadniony nie jest. W ocenie Sądu Okręgowego nie zostały pominięte żadne istotne części materiału dowodowego, które stały się podstawą wyrokowania. Sąd I instancji rozważył cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i na jego podstawie dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie

Sąd odwoławczy nie znalazł też aprobaty do uznania zasadności naruszenia art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. Stwierdzić należy, że na gruncie niniejszej sprawy Sąd Rejonowy przeprowadził wszelkie dowody niezbędne do ustalenia wszystkich istotnych okoliczności sprawy. Zgodnie z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Analiza uzasadnienia wyroku spełnia wymogi określone przedmiotowym przepisem. W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy przedstawił analizę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wskazał jakie dowody uznał za udowodnione i na jakich dowodach oparł dokonane ustalenia faktyczne. Wprawdzie Sąd Rejonowy przyjął rolę bardziej sprawozdawcy postępowania dowodowego niż recenzenta jego wyników, jednak uzasadnienie zawiera elementy oceny dowodów, pozwalające na odtworzenie sposobu rozumowania, który Sąd Okręgowy akceptuje.

Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Rejonowy nie pominął w swych ustaleniach dowodu z wypowiedzi prasowych, przypisywanych oskarżonemu. W tym miejscu wskazać należy, że jedynie jeden artykuł opiera się na wypowiedziach przypisywanych oskarżonemu. W drugim artykule, poza tytułem który miał być zaczerpnięty z wypowiedzi oskarżonego tj. „Mafia chce mi zabrać ziemię” nie znajdują się wypowiedzi oskarżonego. w pisemnych motywach wyroku znajdują się cytaty z publikacji prasowych. Stosowne ustalenia faktyczne znajdują się na k.2 pisemnych motywów wyroku.

Zdaniem Sądu zarzut naruszenia art. 5§2 kk podnoszony przez obrońcę oskarżonego również nie zasługuje na uwzględnienie. Wskazać należy, że w sprawie niniejszej Sąd Rejonowy nigdzie nie powoływał się na niedające się usunąć wątpliwości. Sąd Rejonowy wskazał natomiast, że oskarżyciel prywatny nie udowodnił, że udzielając wywiadów dziennikarzom oskarżony obejmował swoim zamiarem umieszczanie w artykułach zniesławiających określeń. Nie mamy zatem do czynienia z wątpliwościami jakie podjąłby ewentualnie Sąd Rejonowy, ale z ustaleniem, że strona nie wykazała zamiaru zniesławienia oskarżyciela prywatnego. Powyższe spowodowało, że doszło do dekompozycji ustawowych znamion czynu określonego w art. 212§1 kk. Wskazać w tym miejscu wypada, że skoro oskarżyciel prywatny twierdzi, że oskarżony udzielił wypowiedzi, że oskarżyciel prywatny jako były wójt gminy D. wchodzi w skład zorganizowanej grupy przestępczej, co wynika z treści zarzutu, to powinien to udowodnić wskazując na stosowne zapisami w publikacji prasowej. Tego nie wykazał. Sąd Okręgowy podziela pogląd prawny wyrażony w poniższym judykacie opublikowanym w LEX:

III KK 387/12 postanow. SN 2013-06-05

Wolność wypowiedzi a odpowiedzialność za przestępstwo z art. 212 § 1 k.k.

LEX nr 1328037

Bezwzględne egzekwowanie ochrony interesów jednostki, wynikającej z art. 212 § 1 k.k. oraz uznanie, że osoby pomawiane mają absolutne i nie podlegające ograniczeniom prawo do ochrony ze strony państwa, które reagować ma na pomówienia za pomocą prawa karnego byłoby niezasadne z punktu widzenia istoty społeczeństwa demokratycznego, w którym wolność wypowiedzi ma charakter fundamentalny.

IV KK 403/12 wyrok SN 2013-05-09

Uwadze skarżącego umknął fakt, że wolność wypowiedzi to fundament państwa demokratycznego.

Co do zarzutu naruszenia art. 167 kpk w zw. z art. 366 kpk wyartykułowanego w pkt 2 apelacji pełnomocnika Sąd Okręgowy odniósł się do niego omawiając zarzuty apelacji oskarżyciela prywatnego

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy, nie podzielając argumentów oskarżyciela prywatnego i jego pełnomocnika, apelację uznał za oczywiście bezzasadną i na zasadzie art. 437§1 k.p.k. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Sąd odwoławczy na podstawie art. 626 k.p.k. w zw. z art. 636 k.p.k. w zw. z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 ze zm.) zasądził od oskarżyciela prywatnego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 złotych tytułem opłaty za II instancję oraz obciążył go wydatkami za postępowanie odwoławcze.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak na wstępie.